

Piispainkokous 3/2022

Pöytäkirja

Aika: 13.10.2022
Paikka: Kirkollishallituksen tiloissa, Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
Läsnä: Arkkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**, piispa **Sergei**
Sihteeri: Rovasti **Mikael Sundkvist**

Kokouksen avaaminen

31

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.01.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

32

Päätösesitys:

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Esityslistan hyväksyminen

33

Päätösesitys:

Esityslista hyväksytään esitetystä muodosta.

Päätös:

Esityslista hyväksyttiin sillä muutoksella, että perusteluosioihin lisättiin asioiden 35–40 osalta maininnat patriarkka Bartolomeoksen kirjeestä 3.10.2019 koskien papiston mahdollisuudesta solmia toinen avioliitto sekä sovellettaviksi tulevat kirkon kanonit ja kohdat Laista Suomen ortodoksisesta kirkosta.

Perusteluosioihin lisättiin myös kuvaukset seikoista, jotka ovat aiheuttaneet asioiden nyt käsillä olevan käsittelyn piispainkokouksessa.

Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastus

34

Päätösesitys:

Edellisen kokouksen (24.8.2022; 2/2022) pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

35

Pastori Jukka Jauhiaisen kanoninen asema (Liitteet 1–2, jotka ovat salassa pidettävät, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta)

Asia 35 osittain salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.

Tausta ja päätösesityksen perustelut:

Patriarkka Bartolomeoksen on 3.10.2019 päivitetystä kirjeessään Suomen arkkipiispa Leolle ilmoittanut Ekumeenisen patriarkaatin Pyhän Synodin päätöksestä sallia, erikseen ja tapauskohtaisesti, leski -tai moitteettomasti eronneille papiston jäsenille luvan solmia toinen avioliitto. Piispainkokous on kokouksessaan 1/2022 (15.3.2022) päättänyt, että kysymykset papiston jäsenen mahdollisuudesta solmia toinen avioliitto käsitellään kulloisenkin hiippakuntapiispan esityksestä Suomen ortodoksisen kirkon omassa piispainkokouksessa.

Pastori Jukka Jauhainen on vihitty papiksi 29.4.2012. Hän jäi leskeksi noin vuosi myöhemmin. Toimittuaan pappina Haminan seurakunnassa kymmenisen vuotta hän solmi hiljattain toisen avioliiton. Uusi aviovaimo on leski ja myös ortodoksi. Arkkipiispa Leo on kuullut isä Jukkaa ja hänen aviovaimoansa 10.9.2022. Isä Jukka toivoo voivansa säilyttää pappeuden ja toimia pappina.

Päätösesitys:

Tutustuttuaan aineistoon koskien pastori Jukka Jauhiaista piispainkokous päättää, ettei ole kanonista estettä pappeuden säilyttämiselle ja pappina toimimiselle.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

36

Pastori Vaslav Skopetsin kanoninen asema (Liite 3, joka on salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta)

Asia 36 osittain salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.

Tausta ja päätösesityksen perustelut:

Patriarkka Bartolomeoksen on 3.10.2019 päivitettyssä kirjeessään Suomen arkkipiispa Leolle ilmoittanut Ekumeenisen patriarkaatin Pyhän Synodin päätöksestä sallia, erikseen ja tapauskohtaisesti, leski -tai moitteettomasti eronneille papiston jäsenille luvan solmia toinen avioliitto. Piispainkokous on kokouksessaan 1/2022 (15.3.2022) päättänyt, että kysymykset papiston jäsenen mahdollisuudesta solmia toinen avioliitto käsitellään kulloisenkin hiippakuntapiispan esityksestä Suomen ortodoksisen kirkon omassa piispainkokouksessa.

Pastori Vaslav Skopets on vihitty papiksi 16.10.2005. Hänen avioliittonsa päättyi avioeroon 2019 [REDACTED]. Isä Vaslav aikoo solmia toisen avioliiton lokakuussa 2022. Tuleva aviovaimo on leski ja myös ortodoksi. Arkkipiispa Leo on kuullut pastori Skopetsia 12.9.2022. Pastori Skopets toivoo voivansa säilyttää pappisuuden ja toimia pappina.

Päätösesitys:

Tutustuttuaan aineistoon koskien pastori Vaslav Skopetsia piispainkokous päättää, ettei ole kanonista estettä pappisuuden säilyttämiselle ja pappina toimimiselle.

Päätös:

Keskusteltuaan asiasta piispainkokous päätti, että asia pannaan pöydälle, kunnes pastori Skopetsin entistä puolisoa on kuultu asiasta.

Arkkipiispa Leon esitys

37

Diakoni Jari Ananinin kanoninen asema (Liite 4, joka on salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta)

Asia 37 osittain salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.

Tausta ja päätösesityksen perustelut:

Patriarkka Bartolomeoksen on 3.10.2019 päivitettyssä kirjeessään Suomen arkkipiispa Leolle ilmoittanut Ekumeenisen patriarkaatin Pyhän Synodin päätöksestä sallia, erikseen ja tapauskohtaisesti, leski -tai moitteettomasti eronneille papiston jäsenille luvan solmia toinen avioliitto. Piispainkokous on kokouksessaan 1/2022 (15.3.2022) päättänyt, että kysymykset papiston jäsenen mahdollisuudesta solmia toinen avioliitto käsitellään kulloisenkin hiippakuntapiispan esityksestä Suomen ortodoksisen kirkon omassa piispainkokouksessa.

Diakoni Jari Ananin menetti omasta aloitteestaan diakoniuden piispainkokouksen päätöksellä 1.4.2014. Myöhemmin hän on solminut toisen avioliiton. Aviovaimo on ortodoksi. Diakoni Jari on arkkipiispalle esittänyt toivomuksen, että piispainkokous arvioisi edellytykset hänen diakoniarvonsa palauttamiselle.

Päätösesitys:

Tutustuttuaan aineistoon koskien diakoni Jari Ananinia piispainkokous päättää, että hänen diakoniutensa palautetaan ja että hän voi toimia diakonina.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Arkipiispa Leon esitys

38

Pastori Johannes Lahtelan kanoninen asema (Liite 5, joka on salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta)

Asia 38 osittain salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.

Tausta ja päätösesityksen perustelut:

Pastori Johannes Lahtela on vihitty papiksi 15.8.2017. Hänen avioliittonsa on päättynyt eroon ja hän on itse ilmaissut halunsa luopua pappudesta. Arkipiispa Leo on pyytänyt Johannes Lahtelaa pidättäytymään papillisista toimituksista ja tehtävistä siihen asti, kunnes piispainkokous tekee lopullisen päätöksen hänen asiassaan. Arkipiispa Leo on kuullut Johannes Lahtelaa 13.9.2022 sekä hänen vaimoaan 10.9.2022.

[REDACTED] OrtL 26 §:n 2. momentin 6. kohdan mukaan piispainkokous ”päättää hiippakunnan piispan esityksestä toimituskieltoon määräämisestä yli kuudeksi kuukaudeksi sekä pappuden menettämisestä ja palauttamisesta”. OrtL 109 §:n mukaan papin on ”käyttäytyvä työtehtävissään ja niiden ulkopuolella asemansa edellyttämällä tavalla”, OrtL 111 §:n 2. momentti toteaa, ”Jos papin tai diakonin 1 momentin mukainen toiminta tai velvollisuuksien vastainen käyttäytyminen osoittaa hänet kanonisesti sopimattomaksi papputeen, piispainkokous voi määrätä pappuden menetetyksi.”

Päätösesitys:

Tutustuttuaan aineistoon koskien pastori Johannes Lahtelaa piispainkokous toteaa Lahtelan palautettavaksi maallikoiden joukkoon tästä päivästä lukien [REDACTED] OrtL:n 26 §:n 6 momentin ja 111 §:n 4 momentin perusteella.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

39

Pastori Ville Nuotion (ent. Kiiveri) kanoninen asema (Liite 6, joka on salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta)

Asia 39 osittain salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.

Tausta ja päätösesityksen perustelut:

Pastori Ville Nuotio on vihitty papiksi 29.6.2005. Hänen avioliittonsa on päätynyt avioeroon. Arkkipiispa Leo on asettanut pastori Nuotion toimituskieltoon 13.9.2022 alkaen. Arkkipiispa Leo on kuullut pastori Nuotiota 30.8.2021 sekä 13.9.2022. Hänen entistä puolisoaan on arkkipiispa kuullut 12.9.2022.

[REDACTED] OrtL 26 §:n 2. momentin 6. kohdan mukaan piispainkokous ”päättää hiippakunnan piispan esityksestä toimituskieltoon määräämisestä yli kuudeksi kuukaudeksi sekä pappisuuden menettämisestä ja palauttamisesta”. OrtL 109 §:n mukaan papin on ”käyttäytyttävä työtehtävissään ja niiden ulkopuolella asemansa edellyttämällä tavalla”, OrtL 111 §:n 2. momentti toteaa, ”Jos papin tai diakonin 1 momentin mukainen toiminta tai velvollisuuksien vastainen käyttäytyminen osoittaa hänet kanonisesti sopimattomaksi pappuuteen, piispainkokous voi määrätä pappuuden menetetyksi.”

Päätösesitys:

Tutustuttuaan aineistoon koskien pastori Ville Nuotiota piispainkokous toteaa Nuotion palautettavaksi maallikoiden joukkoon tästä päivästä lukien [REDACTED] OrtL:n 26 §:n 6 momentin ja 111§:n 4 momentin perusteella.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Metropoliitta Arsenin esitys

40

Rovasti Olavi Matsin kanoninen asema (Liitteet 7–8, jotka ovat salassa pidettävät, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta)

Tausta ja päätösesityksen perustelut:

Patriarkka Bartolomeoksen on 3.10.2019 päivitettyssä kirjessään Suomen arkkipiispa Leolle ilmoittanut Ekumeenisen patriarkaatin Pyhän Synodin päätöksestä sallia, erikseen ja tapauskohtaisesti, leski -tai moitteettomasti eronneille papiston jäsenille luvan solmia toinen avioliitto. Piispainkokous on kokouksessaan 1/2022 (15.3.2022) päättänyt, että kysymykset papiston jäsenen mahdollisuudesta solmia toinen avioliitto käsitellään kulloisenkin hiippakuntapiispan esityksestä Suomen ortodoksisen kirkon omassa piispainkokouksessa.

Rovasti Olavi Matsi on leskeksi jäätyään vuonna 2018 solminut toisen avioliiton vuonna 2022 ja toivoo voivansa säilyttää pappisuuden ja mahdollisuuden toimia pappina. Piispainkokous käsitteli kysymystä kokouksessaan 5/2021 (26.8.2021) ja puolsi silloin Matsin toivomusta. Päätökseen kuului myös sen alistaminen Konstantinopolin Pyhälle Synodille. Tätä ei kuitenkaan tehty ennen edellä mainittua päätöstä kokouksessa 1/2022.

Metropoliitta Arseni on kuullut rovasti Olavi Matsia 30.4.2021.

Päätösesitys:

Tutustuttuaan aineistoon koskien rovasti Olavi Matsia piispainkokous päättää, ettei ole kanonista estettä pappisuuden säilyttämiselle ja pappina toimimiselle.

Päätös:

Esityksen mukaan. Arkkipiispa Leo ilmoitti, ettei voi yhtyä päätökseen (Liite 8b).

Metropoliitta Arsenin esitys

41

TM Aleksin Suikkasen sovittukset ja sävellykset (Liitteet 9–21 sekä 22–26)

Tausta:

Piispainkokous on 18.2.2020 päättänyt antaa luvan TM Aleksin Suikkaiselle koekäyttää kirkkomusiikkisävellyksiään jumalanpalveluksissa kahden vuoden ajan, minkä jälkeen ne tuodaan uudelleen piispainkokouksen arvioitavaksi lopullista hyväksyntää varten.

Suikkainen on myös sovittanut ortodoksisista kirkkomusiikkia ja pyytää piispainkokousta sovittusten hyväksymiseksi liturgiseen käyttöön Suomen ortodoksisessa kirkossa.

Päätösesitys:

Piispainkokous pyytää päätöksensä tueksi lausunnot TM Aleksin Suikkaisen kirkkomusiikkisävelmistä ja -sovituksista, minkä jälkeen piispainkokous tekee päätöksen niiden liturgisesta käytämisestä.

Päätös:

Piispainkokous päätti pyytää lausunnot TT Maria Takala-Roszczenkolta ja TM Elia Pietariselta tulevan päätöksensä tueksi.

Arkkipiispa Leon esitys

42

Ortodoksisen seminaarin kanoninen asema (Liite 27)

Tausta:

Seminaarin johtaja, pastori Mikko Sidoroff, on kirjeessään 5.10.2022 arkkipiispa Leolle pyytänyt piispainkokousta käsittelemään kysymystä Joensuussa sijaitsevan ortodoksisen seminaarin kirkollisesta asemasta. Kirjeessään pastori Sidoroff toteaa, että Ortodoksisen kirkkojärjestyksen 135 § 4 momentin mukaan seminaari toimii ortodoksisen kirkollishallituksen alaisuudessa. Samassa kohdassa todetaan, että piispainkokous valvoo, että seminaarin toiminta on kirkon perinteen mukaista. Arkkipiispaistuin tultua

siirretyksi 2017 Helsinkiin kysymys seminaarin kanonisesta asemasta jäi pastori Sidoroffin näkemyksen mukaan avoimeksi.

Käsittelyn taustaksi on huomioitava se seikka, että Joensuussa sijaitseva ortodoksinen seminaari on koko Suomen ortodoksisen kirkon koulutuslaitos. Toimiminen ortodoksisen kirkollishallituksen alaisuudessa on tämän kanssa sopusoinnussa. Olisi luontevaa, että kirkollishallituksen puheenjohtaja, kirkon arkkipiispa, toimisi myös ortodoksisen seminaarin kanonisena esimiehenä. Tässä yhteydessä on myös hyvä todeta se, että piispainkokous päätti kokouksessaan 1/2021 (12.1.2021), että ”apulaispiispan tehtävä on arkkipiispan avustaminen tämän ohjauksen mukaan” ja että ”apulaispiispan ensisijaiset tehtävät ovat kirkon julkaisutyö, sisälähetystyö, monikulttuurinen työ, nuorisotyö sekä koulutus”.

Päätösesitys:

Piispainkokous päättää, että Joensuussa toimiva Ortodoksinen seminaari toimii kanonisesti Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispan alaisuudessa. Sen johdosta vain arkkipiispaa muistellaan liturgisessa elämässä.

Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arsenin vastaesitys:

Asia pannaan pöydälle ja pyydetään käsittelyn pohjaksi lausuntoa Konstantinopolin Pyhän Synodin kanonisten kysymysten jaostolta.

Päätös:

Vastaesityksen mukaan.

Muut asiat

43

Arkkipiispa Leon aloitteesta piispainkokous keskustelee piispojen toimittamisesta muissa kuin omassa hiippakunnassaan.

Piispainkokous keskusteli aiheesta ja päätti sen lisäksi, että kaikki neljä piispaa toimittavat liturgian yhdessä 21.11.2022 Valamossa, 28.6.2023 Valamossa (PSHV:n pyhiinvaelluksen yhteydessä) sekä patriarkka Bartolomeoksen suunnitteilla olevan Suomen vierailun yhteydessä syyskuussa 2023.

Tiedoksi

44

Pastori Oleg Tikhonovin kanoninen asema (Liite 28)

Arkkipiispa Leo saattaa piispainkokouksen tietoon, että hän on 23.5.2022 siirtänyt pastori Oleg Tikhonovin Suomen ortodoksisen kirkon papistoon, Helsingin ortodoksisen hiippakuntaan.

Asia merkittiin tiedoksi.

Kokouksen päättäminen

45

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:37.

Aika ja paikka alussa mainitut.

Puheenjohtaja

Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Mikael Sundkvist
piispainkokouksen sihteeri